

שבועות שתיים פרק ראשון שבועות

(א) ניומא מג. וט"ג, (ב) כלימות כה: (ג) נאחרי פקד יצ, (ד) גשון דל"כ ממומס ויש להגיה דלמני במקום דל"כ. רש"א, (ה) ונחמיס פס: (ו) ג' נ"ל לאלף כמ"ג,

תורה אור השלם

1. קל הנבג במת בנפש האדם אשר ימות ולא יתחנא את משכן יי טמא ונברתה הנפש הרוח משאל בי מי נדה לא זרק עליו טמא ידה עוד שפאתו בו. במדבר יט יג
2. או כי יגע בטמאת אדם לבל שפאתו אשר יטמא בה ויגלם ממנו ודאי ידע ואשם: ויקרא ה ג
3. וכפר על הקדש משפאת בני ישראל לכל ומפשעיהם חטאתם וכן יעשה לאהל מועד השכן אתם בחור שפאתם: ויקרא טו טז
4. ואני אתן את פני באיש ההוא והכרתי אתו מקרב עמו כי מודעו נתן למעך למען טמא את מקדשי ולחלל את שם קדשי: ויקרא כ ג
5. ושפאתם את משפתי לבלתי עשות מקלות התועבת אשר נעשו לפניכם ולא תשפאו בהם אני יי אלהיכם: ויקרא יח ל
6. ולא תטמאו את הארץ אשר אתם יושבים בה אשר אני שכן בתוכה כי אני יי שכן בחורך בני ישראל: במדבר לה לד

הגהות הב"ח

(א) תוספות ד"ה או וכו' דמכפר על עבירות ידועות ומרובה וכו' כדדקדקו ביה הס. נ"ב כפי' במל' דכריתו: (ב) בא"ד וי"ל דהאי מיהא נפקא:

מוסף רש"י

מה פשעים שאינם בני קרבן. לפשעים היינו מודין, שמוד בכבו, וכן הוא אומר (מ"ג ג) מלך מולך פשע יג (כריתות כה).

וכפי הס. צטומאת מקדש צפרשת פרה אדומה: **זה למה לי**. למעוטי תרומה דמהיכל תיתי לחיובא דמהני לא אחיא שכן כרת: **לרבות נבלת עוף טהור**. המטמאה צבית הצליעה שאם אכלה ונכנס למקדש חייב: **משום דמיעוטא הוא דאייסר**. מיעוט זה בא לרבות כדמפרש ואילן ואיתרצאי ציה

נבלת עוף טהור ע"י מיעוט אחר מיעוט: **כפיז או כי יגע**. צטומאת אדם צעולה ויורד כתיב: **ולאו צר נגיעה**. שאינו מטמא בנגיעה אלא צבית הצליעה על ידי אכילה כדכתיב (ויקרא ט) אשר תאכל נבלה וטרפה וכנס בגדיו ומוקמינן לה נצלת עוף טהור צמורת כהנים א ודמרינן הסם יכול טממא צמגע ת"ל לטמאה צה אין לך אלא האמור צה שאין לה טומאה אלא אכילה: **וכפר על הקדש**. צשעיר הנגשה צפנים כתיב צאחרי מות: **מטומאות ולא כל טומאות**. והואיל ולא פירש לך על איז מהם לא מסרן אלא לחכמים לפרש על איז מדבר לא ולמד צצנין אב: **מה מנינו שהק כו'**. כלומר אחיה טומאה מנינו חלוקה צמקוס אחר טומאת מקדש וקדשו ולקמן (ת.) מפרש לה היאל: **אף כאלן**. שחילק להיות צכפרה ואין שאר טומאות עמה דע שצטומאת מקדש וקדשו הכתוב מדבר: **אף כאלן צטומאת מקדש וקדשו** גרסינן ולא גרסינן נחלו: **ממקומו הוא מוכרע**. אין אהה לריץ להכריעו ממקוס אחר כי צו עצמו הכריע הכתוב שאינו מדבר אלא צטומאת מקדש וקדשו: **אין צת על כל טומאה שצקדש**. צין שיש צת ידיעה צין שאין צה ידיעה: **מה פשעים שאינן בני קרבן**. שאין פשע אלא מויד: **אף חטאים שאינן בני קרבן**. יאל שיש צה ידיעה צתחלה וידיעה צסוף והעלס צינימס שהיא צת קרבן: **ומנין לשים צה ידיעה צתחלה כו'**. ולא לשאין צה ידיעה צתחלה אע"פ שאף היא אינה צת קרבן: **לכל חטאים**. הראוי לצא לכלל חטאים יאלה שאין צה ידיעה צתחלה שאינה צהה לכלל חטאת עוד לעולם: הכי גרסינן חייבי

חטאים צמשמע ולא גרסינן כל חייבי חטאות: **חייבי חטאים צמשמע**. הראוי לצא לדי חטאת לכשתודע לו ידיעה צסוף: **צר קרבן הוא**. כצר מפורש צבן צפרשת שלח לך (צמדבר טו): **צמויד ולא אחרו ציה**. ואינו נהרג צבן התראה כדאמרני צסנהדרין צפרק היו צודקין (דף מה.). **ולא אסיידע ליה**. סלקא דעתך אמינא לתלי ליה להגן מן היסורין עד שיודע לו: **אי**

דאחי מקל וחומר משעיר המשחלה דמכפר על (ב) כמה עבירות ומרובה כפרתו אפ"ה אינו מכפר אצר קרבן כדדרשין ציה הסם חטאים דומיא דפשעים וכ"ש אצר קטל ואצר מלקות דלא מכפר כדמוכח הסם דאמר חייבי מלקיות שעצר עליהן יוס הכפורים חייבין ופרין פשיטא מ"ש מחייבי חטאות ואשמות ודאין ואל"ת ונוקי כגון דלתיידע ליה סמוך לשקיעת החמה וי"ל דהאי (ב) נמי נפקא לן מסיפא דצרייתא דלא תלי ליה: **בבזיר** ואל אחרו ביה. ואס תאמר והא לא אחיא לכלל חטאת וי"ל דהשתא דמוקי צמויד לא היו חטאים אלא פשעים דומיא דפשעים דלאו בני קרבן אלא בני חטאת דכולהו לאו בני חטאת נינהו אצל גצי שפיכות דמים קשיא דמוקי ליה צשווג ולא אחיידע ליה והא לא אחי לכלל חטאת ואין לומר והאיל אחי לכלל גלות אחי לכלל חטאת קרינא ציה דהא מוקי להו נמי צהנך דלאו בני גלות נינהו ויש לומר אף על גב דלא אחי לכלל חטאת אין לחוש כיון דתלי נמי אטומאת מקדש וקדשו דאחי לכלל חטאת וכן משמע לקמן דפרין וניכפר פנימי אדידיה ואדחיוון ואע"ג דכפרת חיוון לא אחי לכלל חטאת ואל"ת והאיך אפשר לאוקמה צמויד ולא אחי לכלל חטאת וכן משמע לקמן ציה כפרת חיוון דהיינו אין צה ויש צה וי"ל דאין לחוש דמוקמא כפרת חיוון אטומאת מקדש וקדשו גיריאל ואל"ת והכי מצי לאוקמה צמויד ולא אחרו ציה הלל צגדי כהונה מכפרין על אלו ג' עבירות (א) אפוד על ע"ז כתונת על שפיכות דמים ומכנסים על גילוי עריות וי"ל צדעי למימר ששעיר הפנימי יכפר עמהם זה צלל זה לא יועיל ואע"ג דלקמן פריך וניכפר פנימי אדידיה ואדחיוון ולא צעי למיפרך וניכפרו תרוייהו אחד דשתי קרבנות ודאי אין סברא שיצואו לכפר על דצר אחד אצל זה אפשר דצגדי כהונה יכפרו עם קרבן דצר אחד: **בשווג** ואל אחרו ציה. ואס תאמר והמקשה מה היה סבור דהא כי מוקמינן ליה צטומאת מקדש וקדש איירי נמי צשווג ולא אחיידע ליה דהיכא דלתיידע ליה צר קרבן הוא ויש לומר דמטומאת מקדש וקדשו אחי שפיר דאיכא לאוקמה צמויד ואפילו אחרו ציה דליכא (א) כרת ומשום הכי פריך טפי אהנך ג' טומאות דאיכא למיפרך צין צשווג צין צמויד אצל קשיא דאטומאת מקדש וקדשו נמי איכא למיפרך אמויד אי צמויד צר מלקות הוא דחייבי כריתות סלקו נפטרו מידי כריתות:

גילוי

ואליטרין ג"ש לאפקוי תרומה ואל"ת אחיא אליטרין ג"ש דרצי כיון דידיעין מקדש מג"ש דטומאה נילף קודש מדאיתקש למקדש וליכא למימר תרומה נמי דאמר קרא צה ולא צתרומה דהשתא ליכא למיפרך ואימא צה ולא קודש הואיל וקודש הוא צכרת כמו מקדש אצל תרומה לא דמי למקדש וי"ל דאליטרין ג"ש לאיימורי צה לרבות נבלת עוף טהור דלמעט תרומה לא אליטרין דמהיכא תיתי דמהיקשא דמקדש לא אחי מדאליטרין ג"ש דרצי אצל אי לאו ג"ש דרצי לא הוה מרצינן נבלת עוף אלא אדרצה הוה ממעטינן ליה מצי יגע וצה אחא למעוטי תרומה ומיהו תימה למה לי ג"ש דרצי תיפוק מג"ש דטומאה דלענין קודש נמי דרשינן ליה צפרק צתרא דמכות (דף טז): **יש צי בענין הוה אהביא ג' טומאות**. אחתי איכא טובא כגון אוכל תרומה צטומא וטמא ששימש אלא נקט הני לרבותא דיש להביא אע"פ שהן חמורות וכי ממעט להו ממעט נמי אחרני אי"י נקט הני אע"ג דלאו טומאה ממש נינהו אלא צלשון טומאה נכתבו ואל"ת אין יכפר על כולן הא אחר לקמן (דף טז): **כפרה אחת מכפר ואינו יכפר צ' כפרות וליכא למימר דה"ק יכ להביא אחת מג' טומאות (א) דל"כ**

אחיא אליטרין מטומאה ולא כל טומאה דלא מכפר אלא אחת תיפוק ליה מאחת דדרשינן מנייה לקמן דאינו מכפר צ' כפרות וע"כ אית לן לאוקמה צטומאת מקדש וקדשו לפי שחלק הכתוב וי"ל דלא חשי צ' כפרות אלא כשמכפר מה שקרבן אחר מכפר וכן משמע לשון הקונטרס דלקמן מדע דהא מכפר על הקודש ועל המקדש ולא מיקרי צ' כפרות כיון שאין קרבן אחר מכפר כענין זה: **בע"ז** הוא אומר למען טמא את מקדשי. פירוש קדושת שמי והאי קרא צמויך כתיב וקסדר האי תנא מולך וי"ל ופלוגמא היא צפרק ארבע מימות (סנהדרין ד' סד.): **וכפר על הקדש**. אע"ג דצמקדש מייירי כדמוכח לקמן צשמעתין מ"מ מדאפקיה רחמנא

צלשון קודש שמעינן טומאת קודש ומדאיתקש ליכא למימר דאס כן תרומה נמי: **אי בשווג בר קרבן הוא**. הכא אחי שפיר דפשיטא ליה דלא מכפר אצר קרבן כדדרשין צסיפא דצרייתא חטאים דומיא דפשעים דלאו בני קרבן אלא בני חטאת דאסיפא דצרייתא גופה דקתני יכול על כל טומאה של קודש וכו' האי צר קרבן הוא משמע דצלאו הך דרשה דחטאים דומיא דפשעים פשיטא ליה דלא מכפר אצר קרבן ונראה דפשעיא ליה משום דאחי מקל וחומר משעיר המשחלה דמכפר על (ב) כמה עבירות ומרובה כפרתו אפ"ה אינו מכפר אצר קרבן כדדרשין ציה הסם חטאים דומיא דפשעים וכ"ש אצר קטל ואצר מלקות דלא מכפר כדמוכח הסם דאמר חייבי מלקיות שעצר עליהן יוס הכפורים חייבין ופרין פשיטא מ"ש מחייבי חטאות ואשמות ודאין ואל"ת ונוקי כגון דלתיידע ליה סמוך לשקיעת החמה וי"ל דהאי (ב) נמי נפקא לן מסיפא דצרייתא דלא תלי ליה: **בבזיר** ואל אחרו ביה. ואס תאמר והא לא אחיא לכלל חטאת וי"ל דהשתא דמוקי צמויד לא היו חטאים אלא פשעים דומיא דפשעים דלאו בני קרבן אלא בני חטאת דכולהו לאו בני חטאת נינהו אצל גצי שפיכות דמים קשיא דמוקי ליה צשווג ולא אחיידע ליה והא לא אחי לכלל חטאת ואין לומר והאיל אחי לכלל גלות אחי לכלל חטאת קרינא ציה דהא מוקי להו נמי צהנך דלאו בני גלות נינהו ויש לומר אף על גב דלא אחי לכלל חטאת אין לחוש כיון דתלי נמי אטומאת מקדש וקדשו דאחי לכלל חטאת וכן משמע לקמן דפרין וניכפר פנימי אדידיה ואדחיוון ואע"ג דכפרת חיוון לא אחי לכלל חטאת ואל"ת והאיך אפשר לאוקמה צמויד ולא אחי לכלל חטאת וכן משמע לקמן ציה כפרת חיוון דהיינו אין צה ויש צה וי"ל דאין לחוש דמוקמא כפרת חיוון אטומאת מקדש וקדשו גיריאל ואל"ת והכי מצי לאוקמה צמויד ולא אחרו ציה הלל צגדי כהונה מכפרין על אלו ג' עבירות (א) אפוד על ע"ז כתונת על שפיכות דמים ומכנסים על גילוי עריות וי"ל צדעי למימר ששעיר הפנימי יכפר עמהם זה צלל זה לא יועיל ואע"ג דלקמן פריך וניכפר פנימי אדידיה ואדחיוון ולא צעי למיפרך וניכפרו תרוייהו אחד דשתי קרבנות ודאי אין סברא שיצואו לכפר על דצר אחד אצל זה אפשר דצגדי כהונה יכפרו עם קרבן דצר אחד: **בשווג** ואל אחרו ציה. ואס תאמר והמקשה מה היה סבור דהא כי מוקמינן ליה צטומאת מקדש וקדש איירי נמי צשווג ולא אחיידע ליה דהיכא דלתיידע ליה צר קרבן הוא ויש לומר דמטומאת מקדש וקדשו אחי שפיר דאיכא לאוקמה צמויד ואפילו אחרו ציה דליכא (א) כרת ומשום הכי פריך טפי אהנך ג' טומאות דאיכא למיפרך צין צשווג צין צמויד אצל קשיא דאטומאת מקדש וקדשו נמי איכא למיפרך אמויד אי צמויד צר מלקות הוא דחייבי כריתות סלקו נפטרו מידי כריתות:

גילוי

וכתיב במקדש טמא יהיה עוד טומאתו בו. מה להלן (קרבן) [טומאת מקדש] אף כאן קרבן בטומאת מקדש וקדשו. אשר יטמא בו טהור דלא נבלת עוף טהור אלא בבית מטמא במגע אלא בבית הבליעה: ת"ר וכפר על הקדש מטומאת בני ישראל. יש לי בענין זה להביא ג' טומאות. טומאת ע"ז וטומאת גילוי עריות וטומאת שפיכות דמים. טומאת ע"ז שנאמר למען טמא את מקדשי ולהלל את שם קדשי. בג"ע כתיב כו'. עד ומנין שעל שיש בה ידיעה בתולה ואין בה ידיעה בסוף שעיר ויה"כ תולה. שנאמר לכל חטאתם חייבי חטאות במשמע. אוקמה [טומאת ע"ז] יש לומר לך אם הוא במזיד ולא אתרו ביה דלאו בר קטלא הוא. או בשוגג ולא אתיידע ליה דלאו בר קרבן הוא שעיר זה תולה והוא הדין בטומאת גילוי עריות וטומאת שפיכות דמים כו'.